

СУТНІСТЬ І РІЗНОВИДИ АНІМАЦІЙНИХ ПРОГРАМ У ТУРИЗМІ

Пангелов Борис, Данилко Валентина

ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»

Аннотация

В статье рассматривается вопрос, который касается сущности и видов туристических анимационных программ. Определено, что туристская анимация является разновидностью туристических услуг, во время предоставления которой турист приобщается к активной деятельности. Содержанием анимации являются активные (подвижные и спортивные игры, терренкур, турпоходы, фитнес-программы и др.) и пассивные (чтение, рыбная ловля, компьютерные игры и др.) виды отдыха. Технология создания анимационных программ включает в себя комплекс приемов работы аниматора, организацию его труда, использование специальных технических средств. Туристская анимация – это удовлетворение специфических потребностей туриста в общении, движении, творчестве, развлечениях.

Ключевые слова: туристически-гостиничная анимация; туристический продукт; анимационные программы, двигательная активность.

Annotation

The article deals with the question of the essence and varieties of animation programs in tourism. It is determined that tourist animation is a kind of tourist service, during which the tourist is involved in active activities. The content of the animation is active (mobile and sports games, health resort, hiking, fitness programs, etc.) and passive (reading, fishing, computer games, etc.) types of recreation. The technology of creation of animation programs includes a set of techniques of work of the animator, the organization of this work, the use of special technical means. Tourist animation - is the satisfaction of specific tourist needs in communication, movement, creativity, entertainment.

Key words: tourist-hotel animation, tourist product, animation programs, physical activity.

Постановка проблеми. Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Минуле століття, разом із багатьма видатними подіями та явищами у житті світової спільноти, характеризується також стрімким розвитком туризму. Із середини ХХ століття туризм став масовим, його суспільна значущість проявляється у спрямованості на задоволення загальносуспільних потреб людини (у пізнанні, у відпочинку, у розвагах). Наявним є факт сприятливого впливу туризму на розвиток соціо-культурних та освітніх зв'язків, – як у межах країн, так і у міжнародному масштабі [14]. В останній час значне місце на ринку туристичних послуг займає культурний туризм, одним з напрямів якого є анімація.

Соціально-культурне та педагогічне значення анімаційної діяльності висвітлюється у роботах таких зарубіжних вчених, як А. Гурдан, П. Бенар, Ж. Дюмазедьє, Р. Лабурі, М. Маренгула, Т. Валленіус та ін. Анімацію як механізм ефективного виховного впливу розглянуто у працях М.В. Нікітьського [8], І.В. Петрової [10], Є.М. Приєзжевої [11], Т.І. Власової [3], Н.О. Максимовської [7], Б.П. Пангелова [9], С.І. Байлика, О.М. Кравець [1] та ін. Проте проблема використання анімації у туристичній діяльності

висвітлена недостатньо, наявний матеріал потребує подальшої систематизації.

Мета дослідження – аналіз, узагальнення та систематизація даних літературних джерел щодо сутності, різновидів і можливостей використання анімаційних програм у туризмі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Як зазначає Н.І. Горанін [4], анімація – це своєрідна послуга, основною метою якої є підвищення якості обслуговування, і у той же час – це своєрідна форма реклами, вторинного залучення гостей та їх знайомих, що сприяє просуванню туристичного бізнесу.

Автор вважає, що туристська анімація є різновидом туристичної послуги, під час надання якої турист залучається до активної дії. Цей вид анімації заснований на особистих контактах аніматора з туристами, на їх спільній участі у розвагах, запропонованих анімаційною програмою туристичного комплексу. Це різновид туристичної діяльності, який здійснюється у туркомплексах, готелях, круїзних лайнерах, поїздах і залучає туристів до різноманітних заходів під час участі у спеціально розроблених програмах дозвілля [2].

За ствердженням І.В. Зоріна, В.А. Квартального [6], анімація в туризмі – це діяльність, яка спрямована на розробку і надання спеціальних програм проведення вільного часу. Змістом таких анімаційних програм є спортивні ігри і змагання, танцювальні вечори, карнавали, розваги, атракціони, хобі та ін.

Як один з варіантів курортної анімації розглядає анімаційні програми Н.В. Трубачева [12]. На її думку, готельна анімація є одним з найбільш позитивних засобів залучення відвідувачів до готелю. Вона впливає й на позитивну оцінку роботи готелю в цілому. Анімація в готелі – це додаткові послуги клієнту, спрямовані на

абсолютне його задоволення від відпочинку і бажання відвідувати даний готель у подальшому.

Разом з Н.І. Гораніном власне судження щодо сутності туристської анімації висловлює І.І. Булигіна [2]. Вона вважає, що туристська анімація – це найважливіша частина сукупної діяльності туристичного виробництва, важливий сегмент туристичного продукту. Кінцевою метою анімації є задоволеність туриста відпочинком – його гарний настрій, позитивні враження, відновлення морального і фізичного потенціалу. Саме у цьому полягають найважливіші рекреаційні функції туристської анімації.

Сьогодні анімацію використовують як засіб підвищення ефективності рекреаційних (відновлювальних) заходів. Важливість відпочинку (рекреації) обумовлена тим, що спосіб життя сучасної людини, характер її трудової та навчальної діяльності, у зв'язку з індустріалізацією та урбанізацією, призвели до зміни потреб у відпочинку і, відповідно, – до зміни змісту туристичного продукту. Джон Уокер, який є одним з провідних теоретиків проблеми організації відпочинку, кваліфікує його як процес, спрямований на створення середовища, яке робить людину щасливою. Уокер вважає, що до обрання виду відпочинку необхідно підходити дуже відповідально, так само, як і до обрання улюбленої справи, тому що повноцінний відпочинок дозволяє підвищити якість життя взагалі [13].

У наш час якість відпочинку визначається не тільки умовами проживання, різноманітністю, харчуванням, але й можливістю задоволення потреб у розвагах, активному проведенні дозвілля, емоційному «розвантаженні». Саме тому у термінології туристської діяльності й готельного обслуговування виникло поняття «туристська анімація» – вид діяльності, спрямований на задо-

волення анімаційних потреб туриста.

В анімації використовують активні види відпочинку, до яких відносять: рухливі й спортивні ігри; плавання; оздоровчий біг; піші прогулянки, теренкур, скандинавську ходьбу; фітнес-програми; турпоходи, скелелазіння та ін. Також змістом анімації є пасивні види відпочинку – читання, риболовля, заняття музикою, комп'ютерні ігри, відвідування концертів, музеїв, виставок та ін. Види та форми анімаційної діяльності досить часто «включають» різні види терапії: музико-, казко-, арт-, ігрову, танцювальну, екологічну.

Під видами анімаційної діяльності розуміють сукупність близьких за змістом, жанром і засобами виразності форм культурно-дозвілєвого процесу. Їх формування базується на індивідуальних, групових, масових інтересах і потребах.

За видами анімаційну діяльність можна класифікувати в такий спосіб: вербальна, ігрова, музично-пісенна, спортивна, танцювальна, видовищні заходи (анімаційні шоу), комплексні програми.

Анімаційна діяльність сприяє задоволенню різних потреб туристів [4]:

- анімація в русі (задовольняє потребу у русі, що поєднується із задоволенням і приємними переживаннями);
- анімація через переживання (задовольняє потребу у відчутті нового, невідомого, несподіваного при спілкуванні, відкриття, а також під час подолання труднощів, подієва анімація, театралізована анімація, казко-терапія, спортивна анімація);
- анімація через спілкування (задоволення потреб у спілкуванні з новими, цікавими людьми; у відкритті внутрішнього світу інших людей; у пізнанні себе через спілкування);
- анімація через заспокоєння

(задовольняє потребу в психологічному «розвантаженні» від повсякденної втоми через заспокоєння, контакт з природою);

- культурна анімація (задовольняє потребу в духовному розвитку через залучення до культурно-історичних пам'яток і сучасних зразків культури країни, регіону, нації);

- творча анімація (задовольняє потребу у творчості, демонстрації своїх творчих здібностей і встановлення контактів через спільну творчість).

Організація відпочинку з використанням елементів анімації пов'язана з формуванням і реалізацією таких програм розваг (анімаційних програм), які б відволікали туристів від життєвих повсякденних проблем, будучи не тільки засобом позбавлення від втоми, але і засобом нейтралізації негативних аспектів повсякденного життя [9].

Туристична і готельна анімація тісно пов'язані між собою, оскільки головною метою анімаційних програм як у готелях, туркомплексах, санаторіях, так і у спеціалізованих анімаційних турах є оздоровлення тих, хто відпочиває, відновлення життєвих сил та енергії.

Н.І. Горанін [4] поділяє туристичну анімацію на три основних типи за пріоритетністю, важливістю й обсягом анімаційних програм у загальній програмі подорожі (турпродукті):

- Перший тип. Анімаційні туристські маршрути – цільові туристичні подорожі, заходи однієї анімаційної програми, або безперервний анімаційний процес у просторі у формі подорожі, переїзду від однієї анімаційної послуги (програми) до іншої, які надаються у різних географічних місцях. Така анімаційна програма є цільовою, пріоритетною і домінуючою у турпакеті послуг не тільки за фізичним обсягом, але і за змістом, який стимулює духовний розвиток людини. До таких

анімаційних програм можна віднести: культурно-пізнавальні й тематичні, фольклорні і літературні, музичні й театральні, наукові, фестивальні, карнавальні, спортивні.

- Другий тип. Додаткові анімаційні послуги у технологічних перервах – програми, призначені для «підтримки» основних туристичних послуг (обумовлених у турпакеті). Їх застосовують в обставинах, обумовлених переїздами, затримками у подорожах, а також у випадку негоди (під час організації спортивних і самодіяльних турів, на пляжних курортах) та ін.

- Третій тип. Готельна анімація – комплексна рекреаційна послуга, яка застосована на особистісних контактах аніматора з туристом і спільній участі у розвагах, які пропонуються анімаційною програмою туристичного комплексу.

Під час організації анімаційних програм необхідно враховувати особливості, притаманні різним віковим категоріям відпочиваючих на туристських об'єктах.

Технологія створення анімаційних програм включає в себе: комплекс прийомів праці аніматора; організацію цієї праці; використання спеціальних технічних засобів (об'єктів, споруд, обладнання). Це складний і багатоаспектний процес, оскільки вирішує наступні завдання: створення анімаційних програм, економічний розрахунок вартості кожної програми, їх реалізацію, і, нарешті, – творче втілення запланованих анімаційних заходів з подальшим аналізом. Цей технологічний процес являє собою цілісну систему, у якій взаємодіють усі компоненти.

Головний елемент цієї системи – об'єкт діяльності (туристи, гості, відпочиваючі). Все спрямовано на задоволення їх фізичних і духовних потреб. Тому спеціалістам-аніматорам необхідно знати

ці потреби, вивчати інтереси, запити, бажання туристів.

Успіх анімаційної програми багато у чому залежить від правильно організованої рекламної компанії. Відомо, що реклама – це інформація про споживчі властивості товарів і видах послуг з метою їх реалізації і створення попиту на них. Це інструмент, за допомогою якого споживачу надається інформація про зміст, особливості, привабливість конкретної програми з метою створення зацікавленості щодо неї і подальшої продажі.

У готельних комплексах повинні бути спеціальні місця («куточки»), де знаходиться наочна інформація про розваги, анімаційні заходи, час їх проведення та інші необхідні повідомлення. У деяких готелях, для того, щоб залучити гостей до анімаційних програм додатково залучають клоунів, казкових героїв у відповідних костюмах, які запрошують гостей на той або інший захід. Важливо, щоб їх манера поведінки була ненав'язливою та неагресивною, а інформація подавалась у розважальній формі [2].

Важливе місце в анімаційній програмі належить грі. Гра є засобом розваги людей, їх спілкування, відпочинку. Під час гри людина отримує задоволення, знімає нервові напруження. Гра є інструментом активної пізнавальної діяльності, розумового і фізичного розвитку, морального та естетичного виховання. За допомогою гри можливо пізнавати світ, виховувати творчу ініціативу, стимулювати допитливість, мислення.

Гра займає дуже важливе місце у житті туристів. У практиці анімаційно-туристської діяльності активно використовуються такі різновиди гри: рольові, дидактичні, народні, рухливі, музичні, літературні, географічні, інтелектуальні, спортивні, сюжетні, масові та ін.

Висновки. Отже, туристська анімація – це задоволення спе-

цифічних туристських потреб у спілкуванні, русі, творчості, розвагах.

Анімація має важливе значення не тільки для людини, але і для туризму в цілому. За оцінками фахівців, у наш час включення анімаційних програм культурно-пізнавального, спортивно-туристського, розважального характеру до змісту туристських маршрутів і подорожей, роботи готелів підвищує їх престиж і затребуваність на ринку туристичних послуг. В умовах жорсткої конкуренції у туристичному бізнесі високий рівень анімаційних послуг є додатковим бонусом.

Література

1. Байлик С.І. Організація анімаційних послуг в туризмі: навч. посібник / С.І. Байлик, О.М. Кравець. – Харків: ХНАМГ, 2008. – 197 с.
2. Бульгина И.И. Об анимационной деятельности в туристских и спортивно-оздоровительных учреждениях / И.И. Бульгина, Н.И. Горанин // Теория и практика физической культуры. – 2000. – № 11. – С. 31-34.
3. Власова Т.И. Анимационный менеджмент в туризме: учеб. пособие / Т.И. Власова, А.П. Шарухин, Н.И. Панов. – М.: Изд. центр «Академия», 2010. – 320 с.
4. Гаранин Н.И. Менеджмент туристской и гостиничной анимации / Н.И. Гаранин, И.И. Бульгина. – М.: Советский спорт, 2004. – 127 с.
5. Грачева О.Ю. Организация туристического бизнеса: технология создания турпродукта: учебно-методическое пособие. – М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и К°», 2009. – 276с.
6. Зорин И.В. Энциклопедия туризма / И.В. Зорин, В.А. Квартальнов. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 387 с.
7. Максимовська Н.О. Анімація в сучасних зарубіжних дослідженнях: соціально-виховний аспект / Н.О. Максимовська // Вісник Харківської державної академії культури. – 2013. – Вип. 41. – С. 261-269.
8. Никитский М.В. Теоретические и исторические аспекты современной социокультурной анимационной деятельности / М.В. Никитский // Весник ПСТГУ: Педагогика. Психология. – 2008. – Вип. 3 (10). – С.28-36.
9. Пангелов Б.П. Спрямованість і зміст діяльності аніматорів в туристсько-рекреаційних комплексах / Б.П. Пангелов, С.Б. Пангелов // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2013. – №2. – С.184-187.
10. Петрова І.В. Історія дозвілля: проблеми періодизації [Електронний ресурс] / І.В. Петрова. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/old_izn/Soc_Gum/Vdakk/2009_4/9.pdf.
11. Приезжева Е.М. Анимационный менеджмент в туризме: учеб. пособие / Е.М. Приезжева. – М.: Советский спорт, 2014. – 239с.
12. Трубачева Н.В. Курортная анимация / Н.В. Трубачева // Курортные ведомости. – 2005. – №2. – С. 41-43.
13. Уокер Д. Введение в гостеприимство. – М.: Издательское объединение «Юнити», 1999. – 463 с.
14. Шандор Ф.Ф. Сучасні різновиди туризму: підручник / Ф.Ф. Шандор, М.П. Кляп. – К.: Знання, 2013. – 334с.

